

Naturskyddsforeningen

Näringsdepartementet
Landsbygdsminister Sven-Erik Bucht

Datum
2017-06-15

Miljö- och energidepartementet
Miljöminister Karolina Skog

Skrivelse till Sveriges regering angående utfasning av blyammunition vid all form av jakt

Att tungmetallen bly utgör en stor hälsofara har varit känt sedan länge¹. En hel del åtgärder har vidtagits för att minska blyexponeringen för naturen i allmänhet och människor i synnerhet. Som bekant infördes blyfri bensin på 1980-talet och blyhaltiga vattenledningar håller på att bytas ut.

I en ny studie har forskare vid Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) i samarbete med Naturhistoriska riksmuseet, Umeå Universitet, Statens Veterinärmedicinska Anstalt (SVA) samt örnforskare i USA visat att koncentrationen av bly i blodet hos kungsörnar ökar under jaktsäsongen för älg och att örnarna får försämrade flygförmåga med ökade blyhalter. Detta försämrar såväl jakt- som reaktionsförmågan och ökar kollisionsriskerna med tåg och andra fordon, kraftledningar samt vindkraftverk². Den största dödsorsaken bland återfunna örnar är att de blir påkörda av tåg, oftast i samband med att de äter av tidigare påkörda däggdjur som inte avlägsnats från banvallarna. Försämrade reaktions- och flygförmåga ökar därvid riskerna. Direkt blyförgiftning är en annan stor dödsorsak.

¹ För en allmän översyn av problematiken med blyammunition hänvisas till Oxford Lead Symposium:

http://oxfordleadsymposium.info/wp-content/uploads/OLS_proceedings/download/OLS_proceedings_full.pdf

Däri beskrivs också bland annat positiva erfarenheter från Danmark efter blyförbudet där. Exempelvis beskrivs den alternativa ammunitionen vara minst lika bra som den blybaserade.

² Länk till artikeln: <http://pubs.acs.org/doi/pdf/10.1021/acs.est.6b06024>. Länk till debattartikel (av artikelförfattarna) i Svenska dagbladet: <https://www.svd.se/bly-i-ammunitionen-bor-forbjudas-helt/om/debatt>

Redan på 1950-talet konstaterades blyförgiftning bland andfåglar som fått i sig blyammunition när de sökte föda. Detta är idag mindre vanligt tack vare att det numera är förbjudet att använda blyammunition vid jakt i våtmarker. Vi anser emellertid att det är hög tid att Sverige, i likhet med Danmark och Nederländerna, inför ett totalt förbud mot användning av bly i samband med jakt³. En orsak till vår absoluta inställning är att många djur, inte minst fåglar, skadeskjuts och sedan (av)lider av blyförgiftning. En annan anledning är att en ansenlig mängd djur, eller delar av djur, som fällts med blyammunition lämnas kvar i naturen och sedermera blir uppätta av andra djur och fåglar, med blyförgiftning som följd. Vidare är hönsfåglar och andra landlevande fåglar utsatta genom direkt intag av blyhagel⁴.

Bly utgör också hälsorisker för människor när det frigörs i vatten. Verksamheter som bidrar till att gränsvärdet för kemisk ytvattenstatus för bly riskerar att överskridas får inte tillåtas. Detta följer av EU:s ramdirektiv för vatten som är implementerat i Sverige genom bland annat Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter HVMFS 2015:4.

Vi tycker att nuvarande situation är oacceptabel. Det finns idag blyfri ammunition som fungerar utmärkt för sina syften. För djur och natur och för människors hälsa är det hög tid att stoppa vad som sannolikt är en av de mest omfattande spridningarna av en tungmetall i den svenska naturen.

Vi yrkar att regeringen snarast möjligt inleder processen för att införa ett förbud mot användning av bly i jaktammunition.

Dennis Kraft
Ordförande
BirdLife Sverige

Håkan Wirtén
Generalsekreterare
Världsnaturfonden

Johanna Sandahl
Ordförande
Naturskyddsföreningen

³ Detta skulle tydligt underlätta efterlevnaden av bland annat Bonnkonventionens resolution 11.15:

http://www.cms.int/sites/default/files/document/Res_11_15_Preventing_Bird_Poisoning_of_Birds_E_0.pdf

⁴ Pain *et al.* 2009. *A global update of lead poisoning in terrestrial birds from ammunition sources*. In Watson *et al.* (Eds.). *Ingestion of Lead from Spent Ammunition: Implications for Wildlife and Humans*. The Peregrine Fund, Boise, Idaho, USA. DOI 10.4080/ilsa.2009.0108